

NS is ideale wereld voor ergonomen

Wat hebben de weerkamer van het KNMI, de Python in de Efteling en een post voor treindienstleiders met elkaar gemeen? Dat ergonomen van Intergo – ooit een onderdeel van NS met de naam NS/Ergonomie – er hun licht op hebben laten schijnen.

Richard van der Weide is hoofd van Intergo, een bureau dat praktische adviezen geeft op het gebied van ergonomie. Foto: Jan Lankveld

Waar mensen te maken krijgen met een machine, een product of een werkplek, komt de wetenschap van de ergonomie om de hoek kijken. Hoeveel seinen kan een machinist waarnemen, zonder in de war te raken? Welke lengte mag een conducteur maximaal hebben om zijn werk goed en veilig te kunnen doen? Maar ook: hoe lang moet een kind zijn om zelfstandig in de Python te kunnen zitten? En: wat is het ideale ontwerp voor een theaterkassa?

De ergonomen van adviesbureau Intergo doen er onderzoek naar, en komen met adviezen die direct toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk. Daarbij doen ze vaak hun voordeel met kennis die zij hebben opgedaan – en nog opdoen – bij NS. Niet zo verwonderlijk als je bedenkt dat Intergo in een niet al te verleden nog onder de NS-paraplu viel.

Pieter Rookmaaker

Richard van der Weide staat aan het hoofd van het adviesbureau dat sinds kort pal achter de Utrechtse Dom is gevestigd. Nadat zijn bureau

zich 'vrijkocht' van de arbodienst, is het sinds 2001 een zelfstandige onderneming. Naast ergonoom, is Van der Weide ook bewegingswetenschapper en inspanningsfysioloog. In 2004 trad hij als directeur in de voetsporen van Pieter Rookmaaker – jarenlang bekend als de 'huisergonoom' van NS – die de verzelfstandiging van Intergo van meet af aan begeleidde.

Waarom is NS voor ergonomen zo'n enor-

me bron van inspiratie? Van der Weide: "NS is voor ergonomen een ideale proeftuin. Een 'miniwereld' waarin mensen – medewerker én klant – centraal staan. Met al hun capaciteiten, beperkingen en behoeften. Een wereld ook waarin techniek een heel belangrijke rol speelt. Wat wij als ergonomen bij NS tegenkomen, laat zich vertalen naar veel andere situaties."

Depressies

Een mooi voorbeeld daarvan is de weerkamer van het KNMI. Richard van der Weide: "De manier waarop de meteorologen via beeldschermen het verloop van een depressie volgen, is direct afgekeken van de manier waarop treindienstleiders een trein volgen. Wij hebben voor NS bekeken hoe je op een verkeersleidingspost beeldschermen in een logische volgorde opstelt, en op basis van die kennis hebben we ook de weerkamer van het KNMI ingericht." Een ander voorbeeld is de wijze waarop enkele onderhoudswerkzaamheden op de Rijkswerf van de Koninklijke Marine in Den Helder zijn ge-

stroomlijnd. Volgens Van der Weide zijn die geïnspireerd door de manier van werken in de werkplaatsen van NedTrain.

Theaterloket

En dan zijn er nog de vele theaterkassa's overal in het land. "Het ontwerp van de NS-loketten uit begin jaren '90 bleek een uitstekende basis voor een gemiddeld theaterloket. Ook daar moet de loketist veilig, gezond en efficiënt kunnen werken. En als klant moet je goed kunnen meekijken en je geld veilig kunnen overdragen in een goed verlichte omgeving. Precies zoals op het station." En hoe zit het nu met die Python? "Heel simpel", legt de Intergo-directeur uit. "De instantie die De Efteling het certificaat van veiligheid verstrekt, vroeg ons te beoordelen of de lengtenormen die het pretpark hanteert, wel klopten. Je wilt niet dat te kleine kinderen in een achtbaan zitten, maar je wilt ook weer niet té streng zijn. Wij hebben geanalyseerd vanaf welke lengte kinderen zich goed schrap kunnen zetten. Een vergelijkbare methode gebruiken we als we de veiligheid van, laten we zeggen, nieuw treinmaterieel onder de loep zouden nemen. En zo komen we dan toch weer bij NS uit."

Bonita van Lier

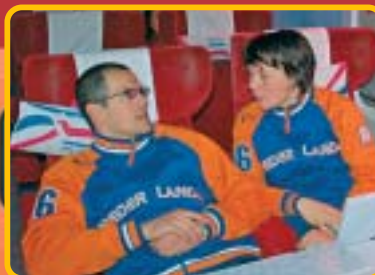

Veel theaterkassa's zijn gebaseerd op het ontwerp van de NS-loketten uit het begin van de jaren negentig. Foto: Intergo

Nieuwsgierig naar het werk van de ergonomen? Kijk op www.intergo.nl.

Schaatsster Moniek Kleinsman voelt zich thuis in de trein. "Als student reisde ik veel. Tijdens een treinreis kwam ik zelfs een vroegere vriendin van de middelbare school tegen. Intussen zijn we weer goed bevriend."

Paulien van Deutekom (rechts) in het bioscooprijtuig, waar korte speelfilms en olympische hoogtepunten draaien.

Trainmanager Dave Weenink strikte Ireen Wüst voor de foto. "Ze vertelde me dat ze het heerlijk vond om met de trein te gaan, omdat ze lekker kon rondlopen."